

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

Від 15 вересня 2021 р. №597

Київ

Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти

{Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ

[№ 483 від 26.04.2022](#)

[№ 979 від 30.08.2022](#)}

Відповідно до частини другої статті 26 Закону України “Про повну загальну середню освіту” Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, що додається.

2. Установити, що під час організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти висновки інклюзивно-ресурсних центрів, видані до набрання чинності цією постановою, є чинними до закінчення строку їх дії або до видачі нового висновку інклюзивно-ресурсним центром в установленому порядку.

3. Визнати такими, що втратили чинність:

постанову Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872 “Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах” (Офіційний вісник України, 2011 р., № 62, ст. 2475);

постанову Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. № 588 “Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах” (Офіційний вісник України, 2017 р., № 67, ст. 2004).

4. Ця постанова набуває чинності з 1 січня 2022 року.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 15 вересня 2021 р. № 957

ПОРЯДОК
організації інклюзивного навчання у закладах загальної
середньої освіти

1. Цей Порядок визначає організаційні засади інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами за інституційною (очною (денною) формою здобуття освіти у закладах загальної середньої освіти (далі - заклади освіти).

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) можливе застосування дистанційно-очної (змішаної) форми здобуття освіти.

{Пункт 1 доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

Дія цього Порядку не поширюється на спеціальні класи закладів загальної середньої освіти, спеціальні школи та навчально-реабілітаційні центри, крім інклюзивних класів зазначених закладів освіти, створених на період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду).

{Абзац третій пункту 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 979 від 30.08.2022](#)}

2. Терміни, що вживаються у цьому Порядку, мають таке значення:

адаптація змісту навчального предмета (інтегрованого курсу) (далі - адаптація) - зміна методів і способів навчання, рівня складності завдань з урахуванням індивідуальних потреб учнів з особливими освітніми потребами (далі - учні) без зміни загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;

медіатека - бібліотека цифрових носіїв інформації або комп'ютерного та мультимедійного обладнання, підключеного до Інтернету, що використовується під час освітнього процесу;

модифікація змісту навчального предмета (інтегрованого курсу) (далі - модифікація) - зміна змісту (шляхом спрощення, виключення, об'єднання тощо) навчання з урахуванням особливих освітніх потреб учнів із зміною загального обсягу навчального навантаження та очікуваних результатів навчання;

оцінка потреби учня в наданні підтримки (далі - оцінка) - процес визначення потреби учня в наданні йому підтримки в освітньому процесі та її рівня;

рівні підтримки - обсяг тимчасової або постійної підтримки учнів в освітньому процесі відповідно до їх особливих освітніх потреб, що надається в закладі освіти;

ресурсна кімната - спеціально облаштована кімната (частина кімнати), що має відповідний розподіл функціональних зон, призначена для розвитку учнів з особливими освітніми потребами, гармонізації їх психоемоційного стану та психологічного розвантаження, надання (проведення) індивідуальних та/або групових психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (занять).

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України [“Про освіту”](#), [“Про повну загальну середню освіту”](#).

3. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування та заклади освіти створюють для учнів умови для здобуття освіти на рівні з іншими здобувачами освіти шляхом:

належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного, методичного забезпечення закладів освіти;

підвезення учнів до закладів освіти і у зворотному напрямку;

забезпечення доступності території закладів освіти, будівель, споруд та приміщень для учнів, забезпечення універсального дизайну закладів освіти. У разі коли наявні будівлі, споруди та приміщення закладів освіти неможливо повністю привести у відповідність з потребами учнів, здійснюється їх розумне пристосування, що враховує індивідуальні потреби та можливості таких учнів, зазначені в їх індивідуальній програмі розвитку;

забезпечення необхідними допоміжними засобами для навчання, що дають змогу опанувати освітню програму, відповідно до [Порядку забезпечення допоміжними засобами для навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах освіти](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1289 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 2, ст. 85);

облаштування та обладнання ресурсної кімнати та медіатеки;

залучення фахівців (із числа працівників закладу освіти та/або додатково залучених фахівців) для надання корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних послуг (допомоги) відповідно до потреб учнів;

забезпечення доступу учнів до Інтернету, а також за потреби до термінального та спеціального допоміжного обладнання.

4. Зарахування учнів до закладу освіти здійснюється згідно з [Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти](#), затвердженим МОН.

5. Керівник закладу освіти на підставі заяви одного з батьків (інших законних представників) учня та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, що надається інклюзивно-ресурсним центром (далі - висновок), утворює інклюзивний клас та організовує інклюзивне навчання з урахуванням рівня підтримки, рекомендованого інклюзивно-ресурсним центром.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) для організації інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами (зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) внаслідок збройної агресії Російської Федерації) до закладу освіти подаються копії документа, що посвідчує особу (в разі наявності) та висновок.

{Пункт 5 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

6. За наявності в закладі освіти кількох класів із здобувачами освіти одного року навчання учні розподіляються пропорційно між такими класами з урахуванням рівнів підтримки, визначених згідно з [додатком 1](#), а саме:

не більше одного учня, який потребує четвертого чи п'ятого рівня підтримки;

не більше двох учнів, які потребують третього рівня підтримки;

не більше трьох учнів, які потребують другого рівня підтримки.

Учні, які потребують першого рівня підтримки, розподіляються між класами без урахування кількості таких осіб.

До з'єднаного класу (класу-комплекту) учні зараховуються без урахування кількості таких осіб.

За умови наявності в населеному пункті одного закладу освіти учні розподіляються між класами такого закладу освіти без урахування кількості таких осіб.

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) гранична кількість учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах, визначена цим Порядком, не застосовується. Заклад освіти не може відмовити в організації інклюзивного навчання учня з особливими освітніми потребами та створенні інклюзивного класу.

{Пункт 6 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

7. Для учнів, які потребують підтримки в освітньому процесі, керівник закладу освіти формує команду психолого-педагогічного супроводу (далі - команда) та забезпечує її роботу в закладі освіти. До складу команди залучаються фахівці інклюзивно-ресурсного центру, які брали участь у проведенні комплексної оцінки. У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) засідання команди можуть проходити в режимі он-лайн та/або у змішаному очно-дистанційному форматі.

{Пункт 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

8. Для учнів, у яких виникають труднощі під час навчання та які потребують додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі, за рішенням закладу освіти надається підтримка першого рівня.

Рішення закладу освіти про надання підтримки першого рівня приймається на основі рішення команди, яка проводила оцінку та визначила потребу у наданні підтримки першого рівня, що відображається у протоколі її засідання за формою, визначеною [додатком 2](#), або висновку інклюзивно-ресурсного центру.

Команда проводить оцінку на основі відповідної письмової заяви одного з батьків (іншого законного представника) учня, що складається у довільній формі.

Припинення надання підтримки першого рівня здійснюється за рішенням команди та/або письмовою заявою одного з батьків (іншого законного представника) учня.

9. Для інших учнів рівень підтримки забезпечується відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру.

У разі відсутності у висновку інклюзивно-ресурсного центру інформації про рівень підтримки учня рівень підтримки визначається командою за участю представника інклюзивно-ресурсного центру, що видав такий висновок, та з урахуванням складності порушень учня.

10. Для організації інклюзивного навчання учня команда протягом двох тижнів з початку навчання складає його індивідуальну програму розвитку за формою, визначеною [додатком 3](#).

Індивідуальна програма розвитку підписується всіма членами команди, одним з батьків (іншим законним представником) учня та затверджується керівником закладу освіти.

Індивідуальна програма розвитку переглядається не рідше ніж двічі на рік та повинна враховуватися педагогічними працівниками під час освітнього процесу в інклюзивному класі.

Індивідуальна програма розвитку зберігається в особовій справі учня три роки. Батьки (інші законні представники) учня можуть отримати копію індивідуальної програми розвитку на вимогу.

У разі відрахування, переведення учня до іншого закладу освіти копія індивідуальної програми розвитку подається батьками (іншими законними представниками) учня до закладу освіти, де він продовжує здобуття освіти.

11. Учням відповідно до рівня підтримки та індивідуальної програми розвитку надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) у вигляді занять.

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття можуть проводитися в індивідуальній чи груповій формі.

Кількість осіб під час групових занять становить від двох до восьми з урахуванням індивідуальних особливостей учнів (однорідності порушень розвитку, віку тощо).

Проведення занять в індивідуальній формі здійснюється відповідно до індивідуальної програми розвитку особи.

Керівник закладу освіти або уповноважена ним особа складає та затверджує розклад проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг).

Розклад занять узгоджується з розкладом навчальних занять класу, в якому навчається учень, складається з дотриманням педагогічних вимог та вимог санітарного законодавства з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, затверджується керівником закладу освіти і не може призводити до перевантаження учнів.

12. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття можуть проводитися у ресурсній кімнаті, медіатеці закладу освіти.

Для учнів, що потребують тимчасового психологічного розвантаження або усамітнення, в ресурсній кімнаті створюється окрема зона, яка використовується незалежно від розкладу занять.

Ресурсна кімната може використовуватися усіма учнями закладу освіти.

Учні можуть перебувати в ресурсній кімнаті та медіатеці винятково у супроводі педагогічних працівників, асистента учня або залученого фахівця, що проводить (надає) додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття (послуги).

13. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття проводяться фахівцями із числа педагогічних працівників закладу освіти, педагогічними працівниками вчителями-дефектологами (вчителем-логопедом, сурдопедагогом, тифлопедагогом, олігофренопедагогом), які введені до штату закладів освіти відповідно до типових штатних нормативів закладів загальної середньої освіти та/або додатково залученими фахівцями, з якими заклад освіти або відповідний орган управління у сфері освіти укладають цивільно-правові договори. Умови оплати праці за проведення (надання) психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) та перелік фахівців, які можуть їх проводити (надавати) у закладах освіти, визначено [Порядком та умовами надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами](#), затвердженими

постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. № 88 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 19, ст. 531).

У період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття для учнів з особливими освітніми потребами (за умови дотримання безпеки учасників освітнього процесу) можуть проводитися фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів, зокрема з числа тих, що вимушені були змінити своє місце проживання (перебування) та/або місце роботи внаслідок збройної агресії Російської Федерації.

{Пункт 13 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

{Пункт 13 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

14. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Тривалість індивідуальних психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять для учнів становить від 20 до 25, а групових - від 35 до 40 хвилин.

15. Для учнів може складатися індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план повинен містити, зокрема, інформацію про назву закладу освіти, прізвище та власне ім'я учня; клас, в якому він навчається; цілі виконання та строк дії індивідуального навчального плану; загальний обсяг навчального навантаження та кількість годин на тиждень для вивчення навчального предмета (інтегрованого курсу); інформацію про адаптацію чи модифікацію змісту освітніх компонентів освітньої програми, послідовність, форму і темп їх засвоєння, очікувані результати навчання.

Форма індивідуального навчального плану визначається закладом освіти.

Індивідуальний навчальний план складається командою за участю педагогічних працівників, які викладають навчальні предмети (інтегровані курси), у взаємодії з учнями та/або їх батьками (іншими законними представниками), схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується одним з батьків (іншим законним представником) учня.

16. Інклюзивне навчання учнів, у тому числі згідно з індивідуальним навчальним планом, здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти з урахуванням їх особливих освітніх потреб та особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу, адаптації та/або модифікації окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів).

17. Організацію інклюзивного навчання учнів забезпечує асистент вчителя, посадові обов'язки якого визначаються його посадовою інструкцією, що затверджується керівником закладу освіти відповідно до вимог законодавства.

В освітньому процесі індивідуальні соціальні та соціально-побутові потреби учнів забезпечуються асистентом учня. Асистентом учня може бути один з батьків (інший законний представник), особа, уповноважена ними, або соціальний працівник, що надає послугу супроводу під час інклюзивного навчання.

Умови допуску асистента учня до освітнього процесу для виконання його функцій та вимоги до нього визначаються МОН.

18. Для дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних або мають порушення зору, слуху, у закладі освіти можуть надаватися інші соціальні послуги із переліку базових соціальних послуг відповідно до [Закону України](#) "Про соціальні послуги" та згідно з державними

стандартами надання відповідних послуг, затвердженими Мінсоцполітики, в тому числі послуги фізичного супроводу осіб та переклад жестовою мовою. Керівник закладу освіти створює умови для надання таких послуг у закладі освіти на підставі письмової заяви одного з батьків (іншого законного представника) учня не пізніше ніж за два робочих дні після подання такої заяви.

19. Тривалість здобуття освіти учнями може бути продовжена на рівнях початкової та базової середньої освіти відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. [№ 585](#) “Про встановлення тривалості здобуття повної загальної середньої освіти особами з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти” (Офіційний вісник України, 2003 р., № 17, ст. 776; 2019 р., № 69, ст. 2404; 2020 р., № 87, ст. 2801).

20. Для учнів, які навчаються в різних інклюзивних класах одного або різних років навчання, для проведення занять, вивчення навчальних предметів, курсів, інтегрованих курсів, у тому числі вибіркових, можуть формуватися та функціонувати інклюзивні міжкласні групи.

Під час формування таких груп враховуються індивідуальні програми розвитку. Кількість учнів в інклюзивній міжкласній групі повинна становити не більше дванадцяти. На період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) можуть формуватися тимчасові інклюзивні міжкласні групи.

{Абзац другий пункту 20 в редакції Постанови КМ [№ 483 від 26.04.2022](#)}

Учні за заявою одного з батьків (іншого законного представника) зараховуються до групи подовженого дня. Утворення та організація діяльності груп подовженого дня у державних та комунальних закладах загальної середньої освіти здійснюється відповідно до [порядку](#), затвердженого МОН.

21. Оцінювання результатів навчання учнів у закладах освіти здійснюється за системою та загальними критеріями оцінювання, затвердженими МОН, та з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності).

Після завершення навчання учні отримують документи про освіту державного зразка відповідно до [зразків документів про загальну середню освіту](#), затверджених МОН.

22. Заклади освіти організують інклюзивне навчання учнів за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством.

	Додаток 1 до Порядку
--	-------------------------

РІВНІ підтримки в освітньому процесі у закладах загальної середньої освіти

Рівні надання підтримки	Критерії визначення	Умови забезпечення підтримки	Фінансове забезпечення	Механізм отримання підтримки в освітньому процесі	Індивідуальна освітня траєкторія, механізм її реалізації	Забезпечення допоміжними засобами для	Облаштування освітнього середовища	Проведення поточного, семестрового та річного оцінювання
-------------------------	---------------------	------------------------------	------------------------	---	--	---------------------------------------	------------------------------------	--

						навчання	ища	та/або державної підсумкової атестації
--	--	--	--	--	--	----------	-----	--

Перший рівень

(надає на підставі проведення оцінки з потреби учня в особливими підтримки освіти іми та потреби проведення (далі - додаток 2 до учні), Порядку які організації мають інклюзивного трудн оці I ступе ня середньої прояв у (поод инокі, незна чні)	не створюється інклюзивний клас передбачає ся: проведення оцінки потреби учня в наданні підтримки у закладі освіти та протоколу її проведення (далі - додаток 2 до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти) наявність бар'єрів (відповідно до однієї або кількох сфер розвитку), що перешкоджають успішному функціонуванню (навчання/зає модії/ ігровій діяльності/ мобільності) в закладі освіти	без додаткової фінансування передбачає ся: проведення оцінки потреби учня в наданні підтримки у закладі освіти - надання учням, які мають труднощі I ступеня прояву, підтримки в освітньому процесі; проведення регулярних нарад-консультацій педагогічних працівників закладу освіти; оцінювання вибраних методів; - надання консультації допомоги корекційним педагогом, вчителем-логопедом, практичним психологом; - надання	підтримка в освітньому процесі ініціюється та надається силами та ресурсами закладу освіти заявою одного з батьків (іншого законного представника) учня: керівник закладу освіти утворює команду психолого-педагогічного супроводу; команда психолого-педагогічного супроводу проводить оцінку розвитку учня та визначає потребу у наданні підтримки першого рівня або рекомендує звернутися для проведення комплексно ї психолого-педагогічно ї оцінки розвитку особи до інклюзивно-ресурсного	передбачає: розроблення та виконання індивідуальної програми розвитку; - підбір матеріалів, форм роботи під час організації освітнього процесу; - проведення консультацій учасників освітнього процесу із залученням інших фахівців; - посилену увагу з боку психолога закладу освіти до учня; - створення команди психолого-педагогічного супроводу; - не надаються додаткові корекційно-розвиткові та психолого-педагогічні послуги (заняття) заняття проводяться за розкладом класу	використан ня загальних матеріалів використан ня загальних підручників в фінансуван ня закупівлі обладнанн я не здійснюєт ся	забезпечується загальний дизайн закладу освіти підручників в фінансуван ня закупівлі обладнанн я не здійснюєт ся	на основі загальних критеріїв оцінювання на основі загальних підходів оцінювання з урахування м можливості їх адаптації та з урахування м особливих освітніх потреб учня
---	---	---	---	--	--	--	--

логопедичних послуг в логопедичних пунктах системи освіти відповідно до визначених потреб учня

центру;

на підставі рішення команди психолого-педагогічного супроводу щодо надання підтримки першого рівня, складається індивідуальна програма розвитку

Другий рівень

(надає наявність бар'єрів учням (відповідно до , які різних сфер мають розвитку), що трудн перешкоджають оцін ь успішному ступе функціонування ю (навчання/ прояв взаємодії/ігров у ій діяльності/ (трудн мобільності) в оцін закладі освіти легког о потреба у: ступе - здійсненні ня комплексної прояв психолого- педагогічної оцінки розвитку особи в інклюзивно-ресурсному центрі;

- створенні пристосувань освітнього середовища (індивідуально і програми розвитку, навчального плану учня, дизайну приміщень тощо

створюється інклюзивний клас підтримка надається за умови наявності висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи передбачаєть ся: проведення консультаці й учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру; розроблення індивідуальної програми розвитку,

фінансування визначаєть ся відповідно до потреб учня для проведенн я (надання) корекційн розвитков их та психолого-педагогічн их занять (послуг), оплати послуг асистента вчителя та закупівлі допоміжних засобів для навчання забезпечу ють ся доплати відповідно до [Закону України](#) "Про повну загальну середню освіту"

підтримка в освітньому процесі надаєть ся на підставі заяви одного з батьків (іншого законного представни висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром освіти

необхідно розробити та виконати індивідуальн у програму розвитку та індивідуальн ий навчальний план (за наявності) учня та про передбачаєть ся: адаптація змісту навчання; - методична підтримка педагогічних працівників закладу освіти

використан забезпечуєть ся загальних універс альний дизайн, з навчання, у разі адаптація неможл ивості його проведення оцінювання з розумне урахування пристос м ування, особливих освітніх потреб учня під час проведення оцінювання враховують ся адаптації за часом та змістом (наприклад: збільшення часу на виконання завдань); зміна методів тестування (формуванн я завдань в аудіоформаті, збільшеним

відповідно до потреб);	індивідуаль	та постан	працівникам	загальної	шрифтом,
- допоміжних засобах для навчання, додатковій підтримці;	ного	ови	и закладів	суми	шрифтом
- присутності асистента вчителя	навчального плану учня (відповідно до потреби);	Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 “Про встановле	спеціальної освіти;	фінансової підтримки	Брайля тощо)
	- проведення (надання) корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять (послуг)	ння розміру доплати за окремі види педагогічної діяльності ” (Офіційний вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263)	- посилена увага з боку психолога закладу освіти;		
	надається можливість забезпечення:		- створення команди психолого-педагогічного супроводу		
	- допоміжним засобами для навчання;		надається до двох корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять на тиждень		
	- іншою підтримкою відповідно до потреб і можливостей (соціальних послуг тощо);		заняття за розкладом класу та додаткові корекційно-розвиткові та психолого-педагогічні заняття (за окремим розкладом)		
	- асистентом вчителя відповідно до потреб		призначається асистент вчителя		

Третій рівень

(надає наявність бар'єрів учням (відповідно до , які різних сфер мають розвитку), що трудн перешкоджають успішному ступе функціонування ю прояв (навчання/вза у е модії/ ігровій (трудн діяльності/ ощі мобільності) в помір закладі освіти ного ступе потреба у: ня - здійсненні прояв	створюється інклюзивний клас підтримка надається за умови наявності висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку	фінансува ння визначаєть ся відповідно до потреб учня для проведенн я (надання) корекційн розвитков их та психолого-педагогічн их занять (послуг),	підтримка в освітньому процесі надається на підставі заяви одного з батьків (інших законних представни висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку	необхідно розробити та виконати індивідуальн у програму розвитку та індивідуальн ий навчальний план (за наявності) учня передбачаєть ся: - адаптація змісту	адаптація підручнік в для закладів загальної середньої освіти та навчальни х матеріалів (у тому числі надрукова них шрифтом Брайля або збільшени м	забезпе чується універс альний дизайн, з у разі неможл м івості індивідуаль ного забезпе чення - розумне пристос ування, облашт ування ресурсн ої	на основі загальних критеріїв оцінювання з урахування м індивідуаль ного навчальног о плану (за наявності) можливості адаптації проведення процедури
---	--	--	---	---	--	---	--

у)	комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи в інклюзивно-ресурсному центрі;	особи передбачається: - консультації учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру;	оплати послуг асистента вчителя, закупівлі допоміжних засобів для навчання	розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром заклад освіти за рішенням команди психолого-педагогічного супроводу із залученням до неї представника	навчання; шрифтом); кімнати оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня; під час проведення оцінювання враховуються адаптація процедури оцінювання за часом та змістом (наприклад: збільшення часу на виконання завдань);	шрифтом); кімнати оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня; спеціальне обладнання, допоміжні засоби для навчання відповідно до визначених потреб педагогічним і працівникам і закладів спеціальної освіти;
	- створенні пристосувань освітнього середовища (індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану учня, адаптації змісту навчання, дизайну приміщень тощо);	- розроблення індивідуальної програми розвитку та індивідуального навчального плану учня; - проведення (надання) корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять (послуг); - адаптація змісту навчання;	забезпечуються доплати відповідно до Закону України “Про повну загальну середню освіту” та постанови Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 “Про встановлення розміру доплати за окремі види педагогічної діяльності” (Офіційний вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263)	інклюзивно-ресурсного центру за погодженням з батьками (іншими законними представниками) учня може змінювати рівень підтримки в межах одного суміжного рівня підтримки з урахуванням кращих інтересів учня	- посилена увага з боку психолога закладу освіти; - створення команди психолого-педагогічного супроводу; - проведення відповідно до потреб учня занять з розвитку слухового та зорового сприймання, альтернативної комунікації, соціально-побутового орієнтування тощо;	зміна методів тестування (формування завдань в аудіоформаті, збільшеним шрифтом, шрифтом Брайля тощо)
	- допоміжних засобах для навчання;	психолого-педагогічних занять (послуг);				
	- додатковій підтримці;	- адаптація змісту навчання;				
	- присутності асистента вчителя	- забезпечення учня іншою додатковою підтримкою відповідно до потреб і можливостей (соціальних послуг супроводу				
	можлива потреба в присутності асистента учня					

особи з порушенням зору, порушенням опорно-рухового апарату та послуги перекладача жестової мови тощо);

- забезпечення допоміжними засобами для навчання;

- можливість забезпечення асистентом вчителя

використання спеціальних методів, технологій та прийомів під час занять, у тому числі застосування жестової мови, шрифту Брайля, методів альтернативної комунікації, візуального розкладу тощо

надається до чотирьох корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять на тиждень

заняття за адаптованим розкладом, що передбачає відвідування занять за розкладом класу та додаткових корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять

(за окремим розкладом) відповідно до індивідуальної програми розвитку

призначається асистент вчителя

асистент учня призначається відповідно до визначених

Четвертий рівень

(надає наявність бар'єрів учням (відповідно до , які різних сфер мають розвитку), що трудн перешкоджають оці в успішному IV функціонуванн ступе ня (навчанню/вза прояв ємодії/ігровій у діяльності/ (трудн мобільності) в оці закладі освіти тяжко потреба у: ступе ня прояв у) розвитку особи в інклюзивно-ресурсному центрі; - створенні пристосовань освітнього середовища (індивідуально і програми розвитку, індивідуально о навчального плану учня, адаптації або модифікацій змісту навчання, дизайну приміщень тощо); - допоміжних засобах навчання; - інших додаткових послугах та пристосовання (наявність ресурсної кімнати тощо); - присутності	створюється інклюзивни й клас підтримка надається за умови наявності висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи передбачає ся: - консультації учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру; - розроблення індивідуаль ної програми розвитку та індивідуаль ного навчального плану учня; проведення (надання) корекційно-розвиткових психолого-педагогічн их занять (послуг), оплати послуг асистента вчителя, закупівлі допоміжних засобів для навчання, фінансува ння базових соціальних послуг розроблення індивідуаль ної програми розвитку та індивідуаль ного навчального плану учня; проведення корекційно-розвиткових психолого-педагогічн их занять (послуг); - адаптація або модифікація змісту навчання;	фінансува ння визначаєть ся відповідно до потреб учня для проведенн я (надання) корекційн о-розвитков их та психолого-педагогічн их занять (послуг), оплати послуг асистента вчителя, закупівлі допоміжних засобів для навчання, фінансува ння базових соціальних послуг розроблення індивідуаль ної програми розвитку та індивідуаль ного навчального плану учня; забезпечу ються доплати за роботу в інклюзивн ому класі відповідно до <u>Закону України</u> “Про повну загальну середню освіту” та постанови	підтримка в освітньому процесі надається на підставі заяви одного з батьків (іншого законного представни ка) учня та висновку комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно -ресурсним центром заклад освіти за рішенням команди психолого-педагогічно го супроводу із залученням представни ка інклюзивно -ресурсного центру за погодження м з батьками (іншими законними представни ками) учня може змінювати рівень підтримки в межах одного суміжного рівня підтримки з урахування	необхідно розробити та виконати індивідуальн у програму розвитку та індивідуа льний навчальний план (за наявності) учня передбачаєть ся: - модифікація або адаптація змісту навчання; - можлива зміна результатів навчання; - проведення відповідно до потреб учня занять з жестової мови та розвитку слухового сприймання, просторового орієнтування , тактильного сприймання, альтернативн ої комунікації, соціально- побутового орієнтування тощо; - можливе використанн я альтернативн их методів навчання та занять з самообслуговування; - залучення	адаптація підручників в для закладів загальної середньої освіти та матеріалів (у тому числі надрукова них шрифтом Брайля або збільшени м шрифтом), використан ня підручникі в для учнів з особливим і освітніми потребами і додаткові навчальні матеріали для опануванн я освітньої програми, числі ігрові спеціальне обладнанн я, допоміжні засоби для навчання в ідповідно до визначених потреб закупівля обладнанн я на 35 відсотків з агальної суми фінансової підтримки	забезпечується загальних критеріїв оцінювання з у разі неможл ивості його ного забезпечення - розумне пристос ування, можливості адаптації/ ування ресурсн ої кімнати , облашт ування місця навчанн я, закупів ля індивід уальних засобів навчанн я відповід но до потреб учня, що включає: - використан ня доступних форм викладу інформації (шрифтом Брайля, письмових чи усних завдань тощо); - використан ня засобів альтернатив ної комунікації
---	---	---	--	--	--	--

асистента вчителя, асистента учня	- забезпечення учня іншою додатковою підтримкою відповідно до потреб і можливостей (соціальних послуг тощо); - забезпечення допоміжними засобами для навчання; - забезпечення додатковими послугами (асистента учня тощо); - використання спеціальних методів, технологій та прийомів, зокрема вивчення жестової мови, використання альтернативних методів комунікації; - можливість забезпечення асистентом вчителя	Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1096 “Про встановлення розміру доплати за окремі види педагогічної діяльності” (Офіційний вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263)	м кращих інтересів учня	ерготерапевта, психолога (поведінкового терапевта) тощо відповідно до визначених потреб; - використання спеціальних методів, технологій та прийомів під час занять, у тому числі застосування жестової мови, шрифту Брайля, методів альтернативної комунікації, візуального розкладу тощо; - методична підтримка педагогічних працівників закладу освіти - консультації учасників освітнього процесу з педагогічними працівниками і інклюзивно-ресурсного центру чи іншими фахівцями; - консультації з педагогічними працівниками і спеціальних закладів освіти; - посилена	під час формування завдань; адаптація/модифікація завдань з урахуванням способу їх прийняття учнем, збільшення часу на процедуру оцінювання тощо тести повинні відповідати змісту модифікованої програми навчального предмета
-----------------------------------	--	---	-------------------------	--	---

увага із
сторони
психолога
закладу
освіти до
батьків
(інших
законних
представникі
в) учня,
інших
учасників
освітнього
процесу
надається до
шести
корекційно-
розвиткових
та
психолого-
педагогічних
занять на
тиждень

заняття за
адаптованим
розкладом,
що
передбачає
відвідування
основних
занять за
розкладом
класу, деяких
предметів за
індивідуальн
им
розкладом
та/або
додаткових
корекційно-
розвиткових
та
психолого-
педагогічних
занять (за
окремим
розкладом)
відповідно
до
індивідуальн
ої програми
розвитку
призначаєтьс
я асистент
вчителя

асистент
учня
призначаєтьс
я відповідно
до
визначених
потреб

П'яти
й
рівень

(надається учням, які мають труднощі V ступеня прояву)	нааявність бар'єрів (відповідно до різних сфер розвитку), що перешкоджають успішному функціонуванню (навчання/ взаємодії/ ігровій діяльності/ мобільності) в закладі освіти	створюється інклюзивний клас підтримка надається за умови наявності висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи передбачається:	фінансування визначається відповідно до потреб учня для проведення (надання) корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять (послуг), оплати послуг асистента, проведення консультацій учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру;	підтримка надається на підставі заяви одного з батьків (інших законних представників) учня та висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи, наданого інклюзивно-ресурсним центром закладу освіти за рішенням команди психолого-педагогічного супроводу із залученням до неї представника інклюзивно-ресурсного центру за погодженням з батьками (іншими законними представниками) учня може змінювати рівень підтримки в межах одного суміжного рівня підтримки з урахуванням кращих інтересів учня	необхідно розробити та виконати індивідуальну програму розвитку та індивідуальний навчальний план (за наявності) учня передбачається: адаптація та/або модифікація змісту навчання; зміна результатів навчання; проведення відповідно до потреб учня занять з жестової мови та розвитку слухового сприймання, просторового орієнтування, сприймання, альтернативної комунікації тощо; можливе використання альтернативних методів навчання; проведення занять з самообслуговування; залучення ерготерапевта, психолога (поведінкового терапевта)	підручники та для учнів з особливими освітніми потребами і навчальні матеріали надаються додаткові ігрові та навчальні матеріали, спеціальне обладнання, допоміжні засоби для навчання відповідно до визначених потреб закупівля на 35 відсотків суми фінансової підтримки	забезпечується загальний дизайн та у разі неможливості його забезпечення - розумне пристосування можливості адаптації/ модифікації умов проведення процедури оцінювання з урахуванням особливих освітніх потреб учня здійснення адаптації процедури оцінювання за часом та відповідно до потреб учня, що включає:	-	використання доступних форм викладу інформації (шрифтом Брайля, письмових чи усних завдань тощо);	-	використання засобів альтернативної комунікації під час
--	---	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---

<p>асистента учня я учня іншою додатковою підтримкою відповідно до потреб і можливосте й (соціальних послуг тощо);</p> <p>- забезпеченн я допоміжним и засобами для навчання;</p> <p>- можливість забезпеченн я асистентом вчителя;</p> <p>- використанн я спеціальних методів, технологій та прийомів, зокрема вивчення жестової мови, використанн я альтернатив них методів комунікації;</p> <p>- забезпеченн я додатковим и послугами (асистента учня тощо)</p>	<p>2004 р. № 1096 “Про встановле ння розміру доплати за окремі види педагогічн ої діяльності ”</p> <p>(Офіційни й вісник України, 2004 р., № 34, ст. 2263)</p>	<p>тощо відповідно до визначених потреб;</p> <p>- використанн я спеціальних методів, технологій та прийомів під час занять, у тому числі застосування жестової мови, шрифту Брайля, методів альтернативн ої комунікації, візуального розкладу тощо;</p> <p>- методична підтримка педагогічних працівників закладу освіти</p> <p>- консультації учасників освітнього процесу з фахівцями інклюзивно-ресурсного центру;</p> <p>- консультації з педагогічним и працівникам и спеціальних закладів освіти;</p> <p>- посилена увага з боку психолога до батьків (інших законних представникі в) учня, інших учасників</p>	<p>формування завдань</p> <p>адаптація/м одифікація завдань з урахування м способу їх сприйняття учнем, збільшення часу на процедуру оцінювання тощо</p> <p>тести повинні відповідати змісту модифікова ної програми навчальног о предмета</p>
--	--	---	--

освітнього процесу

надається до восьми корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять на тиждень

навчання за адаптованим розкладом, що передбачає відвідування закладу освіти відповідно до індивідуальної програми розвитку з обов'язковим періодичним включенням учня в освітній процес, відвідування учнем заходів із позашкільної діяльності з метою соціалізації

призначається асистент вчителя та асистент учня

{Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ [№ 483 від 26.04.2022](#), [№ 979 від 30.08.2022](#)}

	Додаток 2 до Порядку
--	-------------------------

ПРОТОКОЛ
оцінки потреби учня в наданні підтримки у закладі освіти

	Додаток 3 до Порядку
--	-------------------------

Індивідуальна програма розвитку

{Додаток 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 979 від 30.08.2022](#)}

